

1997. évi XLIII. törvény

a Magyar Köztársaság és a Szlovák Köztársaság között Párizsban, 1995. március 19-én aláírt, a jószomszédi kapcsolatokról és a baráti együttműködésről szóló Szerződés kihirdetéséről¹

1. § Az Országgyűlés a Magyar Köztársaság és a Szlovák Köztársaság között Párizsban, 1995. március 19-én aláírt, a jószomszédi kapcsolatokról és a baráti együttműködésről szóló Szerződést e törvénnyel kihirdeti. (A Szerződés megerősítő okiratait Budapesten, 1996. május 15-én kicserélték, és a Szerződés ezen a napon hatályba lépett.)

2. § A Szerződés magyar nyelvű szövege a következő:

„Szerződés

a Magyar Köztársaság és a Szlovák Köztársaság között a jószomszédi kapcsolatokról és a baráti együttműködésről

A Magyar Köztársaság és a Szlovák Köztársaság (a továbbiakban: Szerződő Felek)

abban a meggyőződésben, hogy az Európában, valamint országaikban bekövetkezett történelmi változások egyedülálló lehetőségeket kínálnak azoknak a közös feladatoknak a megoldására, amelyek a kétoldalú kapcsolataiknak a jószomszedság és a baráti együttműködés szellemében történő fejlesztéséből adódnak,

erőfeszítéseket téve annak érdekében, hogy a végbemenő integrációs folyamatok keretében hozzájáruljanak Európa, mint a béke, a biztonság és a prosperitás kontinense felépítéséhez,

megerősítve, hogy az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok, a demokrácia, a jogállamiság és a humanizmus elveinek tiszteletben tartása és érvényesítése a szabadság, az igazságosság és a béke alapját képezi,

elismerve, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek azon Szerződő Fél társadalmának és államának integráns részét képezik, amelynek területén élnek, s egyben hozzájárulnak annak élete gazdagításához, valamint az országaik közötti bizalom, barátság és együttműködés elmélyítéséhez, s kijelentve, hogy felelősséget éreznek azért, hogy védelemben részesítsék és előmozdítsák a területükön élő kisebbségek nemzeti vagy etnikai, kulturális, vallási és nyelvi identitása megőrzését és elmélyítését,

megerősítve, hogy az Egyesült Nemzetek Alapokmányában, az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezlet Helsinkai Záróokmányában, az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezletnek az Új Európáról szóló Párizsi Chartájában és az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet által elfogadott további dokumentumokban rögzített elvek vezérlik őket,

abban a meggyőződésben, hogy baráti kapcsolataik és együttműködésük új alapokon való továbbfejlesztése megfelel országaik és nemzeteik létérdekeinek,

a következőkben állapodtak meg:

1. Cikk

A Szerződő Felek kapcsolataikat a jószomszédság, a bizalom és a baráti együttműködés szellemében fogják fejleszteni, és párbeszédet folytatnak minden közös érdeklődésre számot tartó területen.

2. Cikk

A Szerződő Felek kölcsönös kapcsolataikban, ugyanúgy, mint más államokkal fennálló kapcsolataikban, tiszteletben tartják a nemzetközi jog általánosan elfogadott elveit és normáit, elsősorban az Egyesült Nemzetek Alapokmányában, a Helsinki Záróokmányban, az Új Európáról szóló Párizsi Chartában és az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet keretében elfogadott más dokumentumokban foglalt elveket.

3. Cikk

(1) A Szerződő Felek a nemzetközi jog alapelveivel és normáival összhangban megerősítik, hogy tiszteletben tartják közös államhatáruk sérthetlenségét és egymás területi integritását. Megerősítik, hogy egymással szemben területi követelésük nincs és ilyet a jövőben sem támasztanak.

(2) A Szerződő Felek kijelentik, hogy kölcsönös kapcsolataikban tartózkodnak a másik Fél területi integritása vagy politikai függetlensége ellen irányuló erőszak alkalmazásától vagy az azzal való fenyegetéstől, vagy más, az Egyesült Nemzetek Alapokmányába vagy a nemzetközi jogba ütköző egyéb cselekedetektől, vagy az ilyen akciók támogatásától, és harmadik fél számára sem teszik lehetővé, hogy területüket a másik Fél elleni hasonló cselekmények elkövetésére felhasználja. A közöttük felmerülő vitás kérdéseket kizárólag békés eszközökkel oldják meg.

4. Cikk

(1) Ha a Szerződő Felek egyikének véleménye szerint egy, a nemzetközi kapcsolatokban kialakult helyzet veszélyeztetheti a nemzetközi békét és biztonságot vagy saját biztonsági érdekeit, úgy ez a Fél konzultációt kérhet a másik Fél-től, hogy megvizsgálják, mit tehetnének a feszültség enyhítése vagy felszámolása érdekében, összhangban az Egyesült Nemzetek Alapokmányában foglalt, valamint az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet keretében alkalmazott elvekkel.

(2) A Szerződő Felek különböző szinteken rendszeres konzultációkat folytatnak a biztonság és a védelem kölcsönös érdeklődésre számot tartó kérdéseiről. Bármelyikük kérésére tájékoztatják egymást a biztonságra és leszerelésre vonatkozó nemzetközi kötelezettségeik teljesítéséről. Kétoldalú kapcsolataikat katonai téren külön megállapodás szabályozza.

5. Cikk

(1) A Szerződő Felek e Szerződés céljainak megvalósítása érdekében a közös érdeklődésre számot tartó minden területen megteremtik az együttműködés megfelelő kereteit.

(2) A Szerződő Felek kiemelt jelentőséget tulajdonítanak a törvényhozó és végrehajtó szervek együttműködésének és kapcsolatai továbbfejlesztésének.

(3) A Szerződő Felek különböző szinteken rendszeres konzultációt folytatnak kétoldalú kapcsolataik további fejlesztése és elmélyítése, valamint a nemzetközi kérdésekre vonatkozó álláspontjaik kölcsönös megismerése érdekében. Ennek keretében évente legalább egyszer sor kerül a miniszterelnökök találkozására, és a külügyminiszterek is évente legalább egy alkalommal áttekintik e Szerződés végrehajtását.

(4) Az egyéb ágazatok közötti együttműködést, ideértve vezetőik rendszeres találkozóit, az ezen ágazatok közötti megállapodások szabályozzák.

6. Cikk

A Szerződő Felek megerősítik, hogy az Európai Unióba, az Észak-atlanti Szerződés Szervezetébe és a Nyugat-Európai Unióba való integrálódásukkal, továbbá az Európa Tanáccsal és az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezettel kapcsolatos érdekeik és törekvéseik azonosak, s kifejezésre juttatják azon elhatározásukat, hogy ez irányban támogatást nyújtanak egymásnak.

7. Cikk

(1) A Szerződő Felek kétoldalú kapcsolataik kibontakoztatása keretében, valamint az Európai Unióba történő integrálódásuk folyamatában fejleszteni fogják kölcsönösen előnyös együttműködésüket a gazdaság, mindenekelőtt az ipar, a mezőgazdaság, a kereskedelem, a közlekedés és szállítás, a távközlés és a szolgáltatások területén.

(2) A Szerződő Felek meg fogják teremteni a gazdasági együttműködés különböző formái fejlesztésének feltételeit a határ menti területen, a regionális és helyi szinteken, beleértve a jogi és természetes személyek közötti együttműködést.

(3) A Szerződő Felek fontosnak tekintik a magasabb öngazgatási egységek, a városok és a községek közötti együttműködést, összhangban a számukra kijelölt hatáskörökkel, valamint a szubszidiaritás elvének alkalmazásával.

8. Cikk

A Szerződő Felek támogatják az együttműködést a tudomány és a technika területén. Elősegítik az alap- és az alkalmazott kutatás területén folytatandó hatékony együttműködéshez szükséges feltételek kialakítását, különös tekintettel a korszerű technikára és technológiára, s támogatják a két ország tudósai, a tudományos és kutatóintézetek dolgozói közvetlen kapcsolatait és közös kezdeményezéseiket.

9. Cikk

(1) A Szerződő Felek, a természeti környezet iránti gondoskodáshoz és a jövő generációk számára elfogadható életfeltételek megőrzéséhez fűződő érdekeiktől vezérelve, együttműködnek a környezet- és természetvédelemben abból a célból, hogy megelőzzék és csökkentsék a környezet szennyezését, különösen azt, amely áttekeredhet az államhatáron.

(2) A Szerződő Felek a vonatkozó megállapodásokkal összhangban, mindenekelőtt az Európai Unióval és tagállamaival együttműködve fejleszteni fogják együttműködésüket a környezetvédelem területén, valamint részt fognak venni az Unió összehangolt nemzetközi stratégiájának és koncepciójának kialakításában, illetve megvalósításában.

(3) A Szerződő Felek a környezet védelmének fokozását célzó konkrét intézkedések elfogadása céljából kormány szintű külön megállapodást kötnek, amely rendelkezni fog a baleseti kockázatok csökkentésével, a bekövetkezett balesetek korai jelzése rendszerével, valamint az ezek következményeinek felszámolásával kapcsolatos együttműködésről.

10. Cikk

(1) A Szerződő Felek a legkorszerűbb technológia felhasználásával bővítik együttműködésüket a légi, a vasúti, a közúti, a belvízi, a tengeri, a csővezetékes, valamint a kombinált fuvarozás, továbbá a postai és távközlési szolgáltatások infrastruktúrája fejlesztésében.

(2) A Szerződő Felek megerősítik, hogy a szárazföldi államoknak joguk van a tengerhez való kijutáshoz és az ezzel a joggal összefüggő tranzit szabadságához, és készek e területen más államokkal is együttműködni.

11. Cikk

A Szerződő Felek, összhangban sokoldalú együttműködésük fejlesztésével, készek javítani a határok átjárhatóságát, ideértve új határátkelőhelyek nyitását mindkét Szerződő Fél lehetőségeihez és szükségleteihez képest.

12. Cikk

(1) A Szerződő Felek fejlesztik az együttműködést a kultúra, a tudomány és az oktatás területén.

(2) A Szerződő Felek az intézmények, szervezetek, egyesületek, szövetségek, települések, önkormányzatok, az állampolgárok kezdeményezéséből alapított csoportok, illetve maguknak az egyéneknek a kölcsönös igényeken és érdeklődésen alapuló együttműködését tekintik az országaik közötti kulturális, tudományos és oktatási együttműködés alapvető formájának. A megfelelő megállapodások és programok alapján támogatják az állami, társadalmi és magánintézmények, szervezetek, egyesületek és természetes személyek kölcsönös megismerést és közeledést szolgáló kezdeményezéseit.

(3) A Szerződő Felek támogatják az oktatási, egyéb művelődési intézmények és tudományos kutatóintézetek együttműködését, valamint az általános és középiskolás tanulók, egyetemi és főiskolai hallgatók, a tanárok és a tudományos dolgozók cseréjét.

(4) A Szerződő Felek elősegítik a területükön található levéltárakban, könyvtárakban, múzeumokban és egyéb hasonló jellegű intézményekben folyó tudományos kutatást, beleértve az ezen intézményekben található anyagokhoz való hozzájutást.

(5) A Szerződő Felek megfelelő megállapodások alapján elismerik a másik Szerződő Fél belső jogszabályainak megfelelően kiállított, iskolai végzettséget és szakképesítést tanúsító, valamint a tudományos fokozatok elérését igazoló okmányokat.

(6) A Szerződő Felek támogatják a másik állam nyelvének oktatását az iskolákban és a nem oktatási intézményekben egyaránt. E célból kölcsönösen segítséget nyújtanak a tanárok nyelvi felkészítésében és továbbképzésében.

(7) A Szerződő Felek törekednek arra, hogy a felsőoktatási intézményeikben bővítsék a másik Szerződő Fél kultúrája, irodalma és nyelve megismerésének és a hungarisztika és a szlovakisztika tanulmányozásának a lehetőségeit.

(8) A Szerződő Felek kölcsönös megállapodás alapján országaikban biztosítják a feltételeket a másik Szerződő Fél kulturális központjai tevékenységéhez.

13. Cikk

(1) A Szerződő Felek törekednek a másik Fél történelmi és kulturális emlékei és emlékhelyei saját területükön való megőrzésére.

(2) A kulturális értékek, valamint a levéltári anyagok cseréjét a Szerződő Felek az illetékes minisztériumok közötti megállapodás alapján végzik.

14. Cikk

A Szerződő Felek erősítik az országaik eltérő etnikai, vallási, kulturális és nyelvi eredetű állampolgárai közötti tolerancia és megértés légkörét. A Szerződő Felek, összhangban nemzetközi jogi kötelezettségeikkel, saját területükön minden személynek fajra, bőrszínre, nemre, nyelvre, vallási, politikai vagy más meggyőződésre, továbbá nemzetiségre vagy társadalmi eredetre való tekintet nélkül azonos és hatékony jogvédelmet fognak biztosítani.

15. Cikk

(1) A Szerződő Felek megerősítik, hogy a nemzeti kisebbségek védelme és az azokhoz tartozó személyek jogainak és szabadságjogainak védelme az emberi jogok nemzetközi védelmének szerves részét képezi, és mint ilyen a nemzetközi együttműködés keretébe tartozik, ebben az értelemben tehát nem az államok kizárólagos belügye és a nemzetközi közösség legitim figyelmének tárgyát is képezi. A Szerződő Felek elismerik, hogy az ezen a területen folytatott együttműködésük hozzájárul az országaik közötti jószomszédi kapcsolatok, a kölcsönös megértés, a barátság és bizalom erősítéséhez és egyúttal a nemzetközi biztonság, a stabilitás és az európai integráció megszilárdításához.

(2) A Szerződő Feleket a nemzeti kisebbségek védelme és a hozzájuk tartozó személyek jogainak védelme területén az alábbi elvek vezérlik:

a) A nemzeti kisebbséghez való tartozás minden személy egyéni, szabad választásának ügye, s ebből a választásból számára semmiféle hátrány nem származhat.

b) A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeknek joguk van a törvény előtti egyenlőséghez és a törvény általi egyenlő védelemhez. Ebben a vonatkozásban minden, valamely nemzeti kisebbséghez tartozáson alapuló diszkrimináció tilos.

c) A nemzeti kisebbséghez tartozó személyeknek joguk van egyénileg vagy csoportjuk más tagjaival együtt szabadon kinyilvánítani, megőrizni és fejleszteni saját etnikai, kulturális, nyelvi

vagy vallási identitásukat, és megőrizni, illetve fejleszteni kultúrájukat, annak minden vonatkozásában.

d) Megerősítve saját integrációs politikájuk céljait, a Szerződő Felek tartózkodni fognak a kisebbségekhez tartozó személyek akaratuk elleni asszimilációját célzó politikától vagy gyakorlattól, és védelmezni fogják ezen személyeket bármilyen cselekménnyel szemben, ami az ilyen asszimilációra irányul. A Szerződő Felek tartózkodnak olyan intézkedésektől, amelyek megváltoztatnák a népesség számarányát a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek által lakott területeken, és amelyek korlátozzák ezen személyek jogait és szabadságjogait, amivel a nemzeti kisebbségek kárára volnának.

e) A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeknek joguk van arra, hogy a megfelelő törvényes keretekben identitásuk ápolása, fejlesztése és átadása céljából saját szervezeteket, egyesületeket, ideértve a politikai pártokat, valamint oktatási, kulturális és vallási intézményeket hozzanak létre és működtessenek. Ehhez a két Kormány a maga részéről biztosítja a törvényi feltételeket.

f) A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeknek joguk van hatékonyan részt venni országos és ahol helyénvaló, regionális szinten azon döntésekben, amelyek azt a kisebbséget érintik, amelyhez tartoznak, vagy azt a régiót, ahol élnek, a belső jogrendszerbe nem ütköző módon.

g) A Magyar Köztársaságban élő szlovák kisebbséghez és a Szlovák Köztársaságban élő magyar kisebbséghez tartozó személyeknek, egyénileg vagy csoportjuk tagjaival közösen, joguk van szóban és írásban, a magán- és közéletben szabadon használni anyanyelvüket. Joguk van továbbá a belső jogrenddel és a két Szerződő Fél által vállalt nemzetközi kötelezettségekkel megegyezően használni anyanyelvüket a hivatalokkal való kapcsolatokban, beleértve a közigazgatást, és a bírósági eljárásokban, anyanyelven feltüntetni azon települések neveit, amelyekben élnek, az utcák és egyéb közterületek neveit, helyrajzi adatokat, feliratokat és közterületi információkat, bejegyezni és használni kereszt- és vezetékneveiket ezen a nyelven, az állami nevelési-oktatási rendszer keretén belül adekvát lehetőségre anyanyelvük oktatására és anyanyelvükön történő oktatásra – a hivatalos nyelv oktatásának vagy az azon való oktatásnak a sérelme nélkül –, ugyanígy joguk van a nyilvános tömegtájékoztatási eszközökhöz való diszkriminációmentes hozzájutásra és saját tömegtájékoztatási eszközökre. A Szerződő Felek az általuk vállalt nemzetközi kötelezettségekkel összhangban megtesznek minden szükséges jogi, adminisztratív és egyéb intézkedést a felsorolt jogok érvényesítése érdekében, amennyiben már ilyen szabályozás nincs a jogrendjükben.

h) A jelen bekezdés c) pontjával összhangban megteremtik a szükséges feltételeket, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek megőrizhessék tárgyi és építészeti emlékeiket, emlékhelyeiket, amelyek kulturális örökségüket, történelmüket és hagyományaikat hordozzák.

(3) A Szerződő Felek egyetértenek abban, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyekre ugyanazok az állampolgárságukból fakadó jogok és kötelezettségek vonatkoznak, mint az adott állam más polgáira.

(4) A Szerződő Felek

a) kijelentik, hogy a területükön élő nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogainak és kötelezettségeinek szabályozása terén az Európa Tanácsnak a nemzeti kisebbségek védelméről elfogadott és a Szerződő Felek által 1995. február 1-jén aláírt Keretegyezményét alkalmazzák

– amennyiben belső jogrendjük már nem rögzít a kisebbségekhez tartozó személyek jogaira nézve a Keretegyezményben foglaltaknál kedvezőbb szabályozást –, attól a dátumtól kezdve, amikor a jelen Szerződést és a fent említett Keretegyezményt a Szerződő Felek országaiban megerősítették;

b) az előző a) pontban foglaltakat nem érintve, a Magyar Köztársaságban élő szlovák kisebbséghez, illetve a Szlovák Köztársaságban élő magyar kisebbséghez tartozó személyek jogainak védelme érdekében az alábbi dokumentumokban rögzített normákat és politikai kötelezettségeket jogi kötelezettségként alkalmazzák:

– az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezlet emberi dimenzióval foglalkozó kopenhágai találkozásának 1990. június 29-én kelt dokumentuma;

– az Egyesült Nemzetek Közgyűlése 47/135 számú, a nemzeti vagy etnikai, vallási és nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek jogairól szóló nyilatkozata;

– az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése 1201 (1993) számú ajánlása, tiszteletben tartva az egyéni emberi és polgári jogokat, beleértve a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogait.

(5) A jelen Cikkből semmit sem szabad úgy értelmezni, mint ami feljogosít bármi olyan tevékenységre vagy olyan cselekedetre, amely ellentétes a nemzetközi jog alapvető elveivel és különösen az államok szuverén egyenlőségével, területi integritásával és politikai függetlenségével.

(6) A Szerződő Felek kölcsönös együttműködésükben elősegítik egymás számára, hogy figyelemmel kísérhessék e Cikk tartalmának megvalósulását. Ezért mérlegelik annak módját, hogy kölcsönös együttműködésük keretében hogyan cseréljenek a jelen Egyezmény 5. Cikkének (1) bekezdése alapján, valamint a kölcsönös megértés és bizalom szellemében információkat és tapasztalatokat a jelen Cikk alkalmazásának kérdéseiben. E célból az általuk szükségesnek tartott összetételű tagozatokból álló, ajánlási joggal felruházott kormányközi vegyesbizottságot hoznak létre. A Szerződő Felek a nemzeti kisebbségek védelme terén vállalt kötelezettségeik teljesítésének ellenőrzésénél az Európa Tanács és az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet azon szabályai szerint járnak el, amelyek mindkét Szerződő Fél számára kötelezőek.

16. Cikk

(1) A Szerződő Felek támogatják a sokoldalú együttműködést az egészségügy, az egészségügyi higiénia és a gyógyszerkutatás területén, mindenekelőtt a civilizációs és fertőző betegségek megelőzéséért és leküzdéséért folytatott küzdelemben.

(2) A Szerződő Felek fejlesztik az együttműködést a társadalombiztosítás és a szociális gondoskodás területén, és e célból illetékes szerveik megfelelő megállapodásokat kötnek.

17. Cikk

(1) A Szerződő Felek a megfelelő megállapodások alapján együttműködnek a jogi és konzuli kapcsolatok területén, valamint a rendőrségi tevékenységben.

(2) A Szerződő Felek fejlesztik együttműködésüket a szervezett bűnözés elleni harcban, különös tekintettel a terrorizmusra, a kábítószerrel történő visszaélésre, a légi kalózkodásra, valamint a kulturális, a történelmi és a muzeális tárgyak és értékek törvénytelen kivitelére.

18. Cikk

A Szerződő Felek fontosnak tartják a tömegtájékoztatási eszközök együttműködését, és támogatják a szabad információcserét és minden olyan, a tárgyilagos tájékoztatásra irányuló törekvést, amely elősegíti egymás jobb megismerését és megértését.

19. Cikk

A Szerződő Felek támogatják a politikai és társadalmi szervezetek, a szakszervezetek, az egyházak, a vallási és egyéb szervezetek, valamint az ifjúsági, a sport- és az egyéb szövetségek közötti kapcsolatok kiszélesítését.

20. Cikk

A jelen Szerződés nem irányul harmadik állam ellen. Nem érinti azokat a jogokat és kötelezettségeket, amelyek a Szerződő Felek számára más két- és többoldalú szerződésekből fakadnak.

21. Cikk

(1) A Szerződő Felek a jelen Szerződés értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatos nézeteltérésük esetén a Szerződés 5. Cikkében foglalt rendelkezések szerint konzultálni fognak egymással.

(2) Abban az esetben, ha e konzultációk ésszerű időn belül nem vezetnének a nézeteltérés kiküszöböléséhez, a Szerződő Felek mérlegelni fogják, milyen más, a nemzetközi jog elveivel és normáival összhangban lévő módon érvék el azt.

22. Cikk

(1) A jelen Szerződést 10 éves időszakra kötik. Amennyiben egyik Szerződő Fél sem mondja fel írásban legalább 1 évvel az adott érvényességi idő letelte előtt, a Szerződés érvényessége mindig meghosszabbodik a következő 5 éves időszakra.

(2) A jelen Szerződést meg kell erősíteni, és az a megerősítő okiratok kicserélésének napján lép életbe.

(3) A Szerződő Felek a jelen Szerződést az Egyesült Nemzetek Alapokmánya 102. Cikke szerint nyilvántartásba vétetik.

Kelt Párizsban, 1995. március 19-én, két példányban, mindegyik magyar és szlovák nyelven, mindkét nyelvű szöveg azonos érvénnyel bír.

A Magyar Köztársaság
nevében

A Szlovák Köztársaság
nevében"

3. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, azonban rendelkezéseit 1996. május 15-től kell alkalmazni.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Gál Zoltán s. k.,
az Országgyűlés elnöke

¹ A törvényt az Országgyűlés az 1997. május 27-i ülésnapján fogadta el. A kihirdetés napja: 1997. június 5.